

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Pavla Simona, Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Městského úřadu Ivančice**, se sídlem v Ivančicích, Palackého náměstí 196/6, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Okresním soudem Brno-venkov** a dalších účastníků řízení vedeného u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. P 31/2013, 10 P a Nc 269/2017, 10 P a Nc 270/2017, a 31 P a Nc 85/2018 ve věci změny příjmení nezletilého **D. Z.**, zastoupeného opatrovníkem Městem Rosice, se sídlem v Rosicích, Palackého náměstí 13, za účasti navrhovatelky a matky nezletilého **P. R.**, zastoupené Mgr. Františkem Hynkem, advokátem se sídlem v Brně, Tábor 2333/8, a otce nezletilého **P. Z.**,

t a k t o :

Návrh **s e o d m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem doručeným dne 10. 8. 2018 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), se Městský úřad Ivančice domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., který vznikl mezi ním a Okresním soudem Brno-venkov ve věci změny příjmení nezletilého **D. Z.**, vedené u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. P 31/2013, 10 P a Nc 269/2017, 10 P a Nc 270/2017, a 31 P a Nc 85/2018.

[2] Z návrhu na zahájení kompetenčního sporu a předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

[3] Návrhem podaným dne 14. 9. 2017 u Okresního soudu Brno-venkov se matka nezletilého, **P. R.**, domáhala změny příjmení nezletilého **D. Z.** na příjmení **R.**. Okresní soud Brno-venkov ve výroku II svého rozsudku ze dne 12. 3. 2018, čj. P 31/2013-88 (sp. zn. 10 P a Nc 269/2017, 10 P a Nc 270/2017, a 31 P a Nc 85/2018), změnil příjmení nezletilého **D. Z.**, narozeného **X**, na příjmení „**R.**“. Z odůvodnění rozsudku se mimo jiné podává, že soud změnil příjmení nezletilého **D. Z.** na příjmení **R.**, neboť se jedná

o příjmení po matce a nezletilý žije a vyrůstá s matkou. Názor a přání nezletilého dítěte bylo zjištěno prostřednictvím orgánu sociálně-právní ochrany dětí, a bylo zjištěno, že rovněž sám nezletilý vyslovil přání ke změně příjmení na R. Soud proto určil změnu příjmení ve shodě s názorem a přáním nezletilého dítěte, neboť nebyla shledána žádná okolnost a překážka, která by to vylučovala.

[4] Za účelem provedení dodatečného zápisu do knihy narození bylo dne 25. 7. 2018 Městskému úřadu Ivančice doručeno oznámení od Okresního soudu Brno-venkov o tom, že jeho rozsudkem ze dne 12. 3. 2018, čj. P 31/2013-88 (sp. zn. 10 P a Nc 269/2017, 10 P a Nc 270/2017, a 31 P a Nc 85/2018), který nabyt právní moci dne 11. 5. 2018, bylo rozhodnuto o změně příjmení nezletilého D. Z., narozeného dne X, na příjmení R. Okresní soud Brno-venkov zároveň Městský úřad Ivančice požádal o zaslání nového rodného listu nezletilého s provedenou změnou příjmení pro úřední účely.

[5] Městský úřad Ivančice (dále též „navrhovatel“) v přípise a jeho přílohách ze dne 10. 8. 2018 (čl. 97 a násl.) oznámil Okresnímu soudu Brno-venkov, že téhož dne bylo z moci úřední zahájeno správní řízení vedené pod sp. zn. S-MI 18454/2018 ve věci dodatečného záznamu do matriční knihy – změny příjmení nezletilého D. Z., narozeného dne X. Navrhovatel současně sdělil, že rozsudek Okresního soudu Brno-venkov ze dne 12. 3. 2018, kterým bylo rozhodnuto o změně příjmení nezletilého, je v rozporu s platnou právní úpravou. Městský úřad Ivančice proto podává návrh na zahájení kompetenčního sporu podle zákona č. 131/2002 Sb., v důsledku čehož uvedené správní řízení zároveň přerušil.

[6] Navrhovatel následně v návrhu na zahájení řízení o kompetenčním sporu uvedl, že podle § 74 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“) o žádosti o povolení změny jména nebo příjmení rozhoduje matriční úřad, v jehož správním obvodu je žadatel přihlášen k trvalému pobytu; u nezletilých dětí přitom rozhoduje matriční úřad v místě trvalého pobytu dítěte. Ve smyslu § 74 odst. 3 zákona o matrikách může podle navrhovatele o této změně rozhodnout i matriční úřad, v jehož knize narození má být změna zapsána. Podle názoru navrhovatele bylo nesprávně rozhodnuto ve věci změny příjmení nezletilého, když o změně příjmení rozhodl Okresní soud Brno-venkov, neboť dle výše uvedených ustanovení zákona o matrikách spadá změna příjmení nezletilého pouze do kompetence matričního úřadu. Navrhovatel proto zvláštnímu senátu navrhl, aby zrušil rozsudek Okresního soudu Brno-venkov ze dne 12. 3. 2018, čj. P 31/2013-88 (sp. zn. 10 P a Nc 269/2017, 10 P a Nc 270/2017, a 31 P a Nc 85/2018), a rozhodl, že příslušný k vydání rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu Brno-venkov pod uvedenou spisovou značkou ve věci provedení dodatečného záznamu do matriční knihy (změny příjmení nezletilého) je matriční úřad Zbraslav.

[7] Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž vycházel z následujících skutečností a úvah:

[8] Podle § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. se podle tohoto zákona postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“) vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou: a) soudy a orgány moci

výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

[9] Z ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. plyne, že kompetenčním sporem je buď spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž již druhá strana vydala pravomocné rozhodnutí (pozitivní kompetenční spor), anebo spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků (negativní kompetenční spor).

[10] Takto vymezené kompetenční spory projedná a rozhodne zvláštní senát (§ 2 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.). Ten pak rozhodne, kdo je příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení (§ 5 odst. 1 téhož zákona).

[11] Nezbytnou podmínkou pro to, aby byla dána pravomoc zvláštního senátu, je tedy existence kompetenčního sporu. Ten však podle názoru zvláštního senátu dosud nevznikl.

[12] Podle § 72 odst. 1 zákona o matrikách lze jméno, popřípadě jména, nebo příjmení, popřípadě více příjmení, která je fyzická osoba povinna užívat, změnit fyzické osobě pouze na základě její žádosti, případně žádosti jejích zákonných zástupců.

[13] Podle § 74 odst. 1 zákona o matrikách o žádosti o povolení změny jména nebo příjmení rozhoduje matriční úřad, v jehož správním obvodu je žadatel přihlášen k trvalému pobytu; u nezletilých dětí rozhoduje matriční úřad v místě trvalého pobytu dítěte. Podle odst. 3 téhož ustanovení jsou-li pro to závažné důvody, může matriční úřad postoupit žádost k vyřízení matričnímu úřadu, v jehož knize narození je jméno nebo příjmení, které má být změněno, zapsáno.

[14] Podle dosavadních zjištění zvláštního senátu je nesporné, že o změně příjmení nezletilého již pravomocně rozhodl Okresní soud Brno-venkov rozsudkem ze dne 12. 3. 2018, čj. P 31/2013-88 (sp. zn. 10 P a Nc 269/2017, 10 P a Nc 270/2017, a 31 P a Nc 85/2018). Z ustanovení § 72 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 74 odst. 1 zákona o matrikách je přitom zřejmé, že fyzické osobě lze změnit příjmení pouze na základě její žádosti, jde-li o nezletilou fyzickou osobu, pak na základě žádosti jejích zákonných zástupců. O žádosti o změnu příjmení nezletilého dítěte přitom rozhodne matriční úřad v místě trvalého pobytu dítěte. Rozhodl-li tedy Okresní soud Brno-venkov ve svém rozsudku o změně příjmení nezletilé fyzické osoby tak, že sám určil změnu příjmení nezletilého D. Z., vykročil mimo svou pravomoc, neboť rozhodování o změně jména a příjmení nezletilé fyzické osoby se děje ve správním řízení zahajovaném na návrh.

[15] Toto zjištění nicméně pro závěr o existenci kompetenčního sporu nepostačuje. Aby mohlo jít o kladný kompetenční spor, muselo by být současně prokázáno, že správní orgán (zde matriční úřad) má nejen zákonem přiznanou pravomoc ve věci rozhodnout (což zvláštní senát považuje za nepochybné), ale v případě správního řízení o žádosti (viz § 44 správního řádu) by zde musela být taková žádost i skutečně podána. Podáním žádosti se totiž zahajuje správní řízení a správní orgán tak o něm musí v zákonem stanovených

lhůtách rozhodnout. Má-li v takové situaci za to, že ve věci už bylo rozhodnuto soudem, mimo jeho pravomoc, nezbyvá mu, než podat návrh na rozhodnutí kompetenčního sporu.

[16] V nyní projednávané věci však z ničeho nevyplývá, že by u navrhovatele byla podána žádost o změnu příjmení nezletilého D. Z. (§ 74 odst. 1 zákona o matrikách); netvrdí to ostatně ani sám navrhovatel. Správní řízení ve smyslu ustanovení § 72 a násl. zákona o matrikách tedy dosud nebylo zahájeno a navrhovatel proto není povolán k tomu, aby jakkoliv ve věci příjmení jmenovaného rozhodoval. To znamená, že navrhovatel není v situaci, kdy by musel vyvolat řízení před zvláštním senátem, ve kterém by bylo odklizeno rozhodnutí soudu, který si (v rozporu s právem) aťrahoval stejnou rozhodovací pravomoc. Současně zákon o matrikách nepředpokládá, že by řízení o změně jména a příjmení mohlo být zahajováno ex officio.

[17] Nejsou-li splněny procesní podmínky pro to, aby navrhovatel rozhodoval o stejném předmětu řízení, o němž již bylo pravomocně rozhodnuto soudem, neexistuje zde (dosud) kladný kompetenční spor. Toliko pro úplnost lze poznamenat, že jak zvláštní senát ověřil, podle údajů z centrální evidence obyvatel se trvalé bydliště D. Z. nachází ve správním obvodu matričního úřadu Obecního úřadu Zbraslav. Za stávajícího stavu věci by tedy místně příslušným orgánem k případnému vedení řízení o změně příjmení jmenované nebyl navrhovatel, ale posledně zmiňovaný matriční orgán. Z kontextu věci lze ovšem důvodně usuzovat, že Okresní soud Brno-venkov zaslal navrhovateli rozsudek pouze za účelem provedení zápisu (záznamu) do jím vedené knihy narození. Tento zápis se neprovádí formou rozhodnutí ve správním řízení, jde o „jiný úkon“ realizovaný podle části čtvrté správního řádu. Má-li tak navrhovatel za to, že nemůže na základě předloženého rozsudku Okresního soudu Brno-venkov provést předpokládaný matriční zápis (záznam), nelze tuto situaci řešit cestou vyvolání řízení podle zákona č. 131/2002 Sb., neboť ten je aplikovatelný pouze na případy, kdy si strany kompetenčního sporu osobují pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci (§ 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb.).

[18] Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem proto zvláštnímu senátu nezbylo, než pro nesplnění podmínek řízení o kompetenčním sporu návrh Městského úřadu Ivančice odmítnout, a to za přiměřeného použití § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 4 zákona o některých kompetenčních sporech.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. února 2019

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu